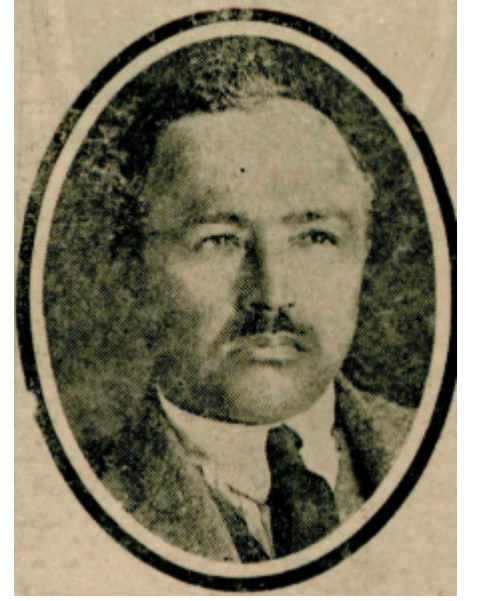

Galatalı Şevket Bey (1881-1956)

Karakol Cemiyeti liderlerinden Galatalı Şevket Bey.

Karakol Cemiyetinin kurucularından olan ve İstanbul'un işgaline (16 Mart 1920) kadarki süreçte Millî Mücadeleye önemli hizmetlerde bulunan Ahmet Şevket Bey, 1881 yılında doğdu. Babası İstanbul'un Koska semtinde sakin kahveci esnafından Cemil Efendi, annesi ise Hasibe Hanım'dır. Galatalı olarak bilinen Şevket Bey'in Millî Savunma Bakanlığı Arşiv ve Askerî Tarih Başkanlığı Arşivindeki dosyasında yer alan Tercüme-i Hâl Kâğıdında, doğduğu memleketin Gelibolu olduğu ancak mektepte Galata olarak kayıtlı olduğu belirtilmektedir. Askerî mektep diplomasındaki tarife göre; orta boylu, buğday benizli ve ela gözlüdür.

Şevket Bey, ilk tahsili akabinde Soğukçeşme Askerî Rüştiyesine devam etti ve buradan 24 Şubat 1895 tarihinde aliyyülâlâ (pekiyi) derece ile ve sınıf üçüncüsü olarak mezun oldu. Ardından Kuleli Mekteb-i İdadi-i Şahanesine (Kuleli Askerî Lisesi) kaydoldu ve İdadiyi 10 Aralık 1900'de sınıf üçüncüsü olarak ve âlâ (iyi) derece ile bitirdi. 2 Şubat 1901'de süvari mülazım-ı saniliği (süvari teğmeni) rütbesi tevcih olundu. Bir yıl sonra ise Erkân-ı Harbiye Namzed Mülazımlarına Mahsus İntihâb-nâme neticesinde otuz beş kişi içerisinde yedinci olarak ve aliyyülâlâ (pekiyi) derece ile başarılı oldu ve 9 Ocak 1902 tarihinde kendisine mülazım-ı evvelik (üsteğmen) rütbesi verildi. Galatalı Şevket Bey'e, mülazım-ı evvelik rütbesi verilirken; her asker gibi, din ve devlete ve Sultan II. Abdülhamid'e sadakatle hizmet edeceğine ve gerekirse bu uğurda canını feda etmekten çekinmeyeceğine dair de yemin ettirildi. Galatalı Şevket Bey, Harp Akademisinden 4 Ocak 1904 tarihinde Erkan-ı Harbiye Yüzbaşısı (kurmay yüzbaşı) olarak çıktı; askerî sicil numarası 1316-Süvari 3'tür. Şevket Bey'in Tercüme-i Hâl Kâğıdında bizzat kendisinin yazdığına göre dil becerisi şu şekildedir: "Fransızca ve İngilizce görüşür ve okur ve yazarım yani bilirim. Biraz Rusça, Arapça ve Kürtçe anlarım. Asıl dilim Türkçedir."

Şevket Bey, Erkan-ı Harp Yüzbaşısı olduktan sonra ilk olarak bilfiil bölük idare ve kumanda etmek üzere 24 Ocak 1904'te İkinci Orduya daha sonra ise 15 Haziran 1904'te staj için Süvari 7'nci Alay'ın 1'inci Bölüğü Kumandanlığına tayin edildi ve burada sekiz ay vazife yaptı. Bu esnada Edirne'de teşekkül eden Edirne ve Civarı Haritası Ahzına Memur Komisyon'da görevlendirildi. Ardından 1 Aralık 1904'te Edirne'de bulunan 3'ncü Nişancı Taburunun 3'üncü Bölüğü Kumandanlığına tayin edildi. Yaklaşık altı ay geçtikten sonra burada meşrutiyet ve hürriyet yönünde çalışmalar içerisinde bulunduğu ve süvari zabitanından bazılarıyla piyade kışlasında gizli toplantılar yaptığı iddiasıyla altı arkadaşıyla birlikte tevkif edildi. Edirne'de on bir gün hapsedildikten sonra İstanbul'a sevkedildi. Burada Divan-ı Harbi Mahsus tarafından yapılan muhakemede suçsuzluğu tespit edilince beraatı ve askerlik mesleğine iadesine kararlaştırıldı. 1 Nisan 1905'te Erzincan'da 4'ncü Ordu-yı Hümayunda memur edildi. Yaklaşık bir ay Erzincan'da kaldıktan sonra Fırka-i Seyyâre Erkân-ı Harbiyesine (Seyyar Tümen Kurmay Başkanlığına) bakmak üzere Muş'a hareket

etti ve üç-dört ay Fırka-i Seyyârede kaldı. Bilahare kendi arzusuyla Fırka-i Seyyâreye mensup Cebel (Dağ) Topçu Taburunun Muş'ta bulunan bataryasına staj için kumandan tayin edildi ve burada da beş ay müddetle vazife yaptı. 14 Ocak 1906'ya gelindiğinde kolağası (kıdemli yüzbaşı) oldu. Topçu stajının akabinde Hudûd-ı İraniye İkinci Mıntıka Komiserliğine tayin edilince Van'a gitti. 10 Nisan 1907'de beşinci rütbeden Mecidî nişan ile taltif edildi. II. Meşrutiyet'in ilânına (23 Temmuz 1908) değin Van'da vazife yaptı.

Galatalı Şevket Bey, Meşrutiyetin yeniden ilânından kısa bir süre sonra (Kasım 1908'de) İstanbul'a geldi. Aralık ayında Erkan-ı Harbiye-i Umumiye Şube-i Merkeziyesinde (Genelkurmay Merkez Şubesi) görevlendirildi. 3 Mayıs 1909'da Divan-ı Harb-i Örfi Heyet-i Tahkikiyesine tayin edildi. 19 Haziran 1909'da binbaşılığa terfi etti ve 29 Temmuz 1909'da 1'inci Ordu Nizamiye 5'inci Alay'ın 4'üncü Taburuna tayin edildi; ancak 7 Ağustos 1909 tarihli Tasfiye-i Rütbe-i Askeriye Kanunu gereğince 19 Ağustos 1909'da rütbesi tekrar kolağalığa (kıdemli yüzbaşı) düşürüldü.

Galatalı Şevket Bey, 29 Eylül 1909 tarihinde kolağalıktan binbaşılığa terfi etti. 1910 yılında Sisam'da kargaşa vuku bulunca olayların bastırılması çerçevesinde Mayıs 1910'da Sisam'da vazifelendirildi. Sisam hadiseleri bastırıldıktan sonra Havran Harekâtına iştirak etmek üzere Suriye'nin güneybatısındaki Dar'a'ya hareket etti ve Süveyde'de 5'inci Alay'ın 4'üncü Taburu, 6'ncı Alay'ın 4'üncü Taburu, 33'üncü Alay'ın 2'nci Taburundan tertip edilmiş olan Nizamiye Alayı Kumandanlığına tayin edildi. Nizamiye Alayı ile Havran Harekâtına iştirak etti; sonrasında da Cebel-i Dürzi'de firarilerin yakalanması ve ıslahat için gayret gösterdi. 1911 senesi başlarında Havran Kolordusu Erkan-ı Harbiye Riyaseti Vekâletine, senenin ortalarında da İstanbul'da teşkil olunan ve merkezi Pangaltı olan Nizamiye 3'üncü Fırka Erkan-ı Harbiye Riyasetine tayin edildi. 1912 senesinin ekim ayında Balkan Harbi çıkınca, emrindeki Nizamiye 3'üncü Fırka ile bu harbe iştirak etti. 1913 senesi ortalarında Mersin'deki 48'inci Alay Kumandanlığına tayin edilerek iki ay bu alayda bulundu. Akabinde de Harput'ta bulunan 11'inci Kolordu Erkân-ı Harbiye Riyasetine görevlendirildi. Cihan Harbi'ne de bu kolordu ile iştirak etti.

Galatalı Şevket Bey, 4 Kasım 1914'te kaymakamlığa (yarbay) terfi ederek Mirliva Galip Paşa'nın (Pasiner, 1868-1939) kumandanı olduğu 11'inci Kolordu'nun 33'üncü Fırka Kumandanlığına tayin edildi. Köprülü Şerif Bey'in (İlden, 1877-1952) ifadesiyle "Şevket bir avuçluk 33'üncü Tümen'iyle Rusların sağ kanatlarına o kadar sıkı bir biçimde yapıştı ki düşman bu kanadında her çekilişinde mitralyözlerini, tüfeklerini, atlarını, arabalarını bırakmaya, Şevket'e birçok esir teslim etmeye mecbur kalıyordu..." Şevket Bey, 33'üncü Fırka ile bir müddet 5'inci Kolordu Kumandanı Fevzi Paşa'nın (Çakmak, 1876-1950) maiyetinde de bulundu. 6 Mart 1915'te Muharebe Gümüş Liyakat Madalyası ile; 9 Nisan 1915'te Alman İmparatorluğu tarafından ikinci rütbeden Demir Salıp Nişanı ile taltif edildi. 1915 Mayıs'ından, arada firkasına

geri dönse de Şubat 1916'ya kadar 11'inci Kolordu Kumandanlığı Vekâletini üstlendi. Erzurum ricati üzerine Ordu Dümдар (Artçı) Kumandanı oldu. Mart 1916'da Ağoşin'de bulunan 11'inci Kolordu Kumandanlığı Vekâletinde görev aldı. 15 Nisan 1916'da İkinci Sınıf Meziyet-i Askeriye Salib Nişanı ile taltif edildi. 23 Nisan 1916'da ise 13'üncü Fırka Harput Jandarma Alayı ve gönüllülerle beraber fevkalade yetkiler ile Dersim Kumandanlığına tayin edildi. Yine bu mevkiin Munzur Suyu Şark kısmının; 13'üncü Fırka, 36'ncı Fırka ve Kürt gönüllüleri ve 19'uncu Süvari Alayından ibaret bir kuvvet ile Mamahatun'a taarruz edecek olan 10'uncu Kolordunun sağında hareket etmek üzere İhata (Kuşatma) Kolu Kumandanlığına tayin edildi. Şevket Bey, Dersim'de çıkan isyanın bastırılmasında büyük yararlılıklar gösterdi. 13'üncü Fırka 15 Mayıs 1916'da gece baskını ile Sinavar-Taşlıtepe'yi zapt ederek eşkıyayı takibe başladı. Darboğaz ve Kutu deresine kaçan eşkıyaya yüz kadar zayıat verdirilerek asiler dağıtıldı. Ardından Mamahatun'a taarruz eden Şevket Bey, buradaki vazifesini tamamladıktan sonra Trabzon cephesinde bulunan eski fırkası 33'üncü Fırkaya iltihak etmek üzere hareket etti; kaymakam rütbesini haiz iken Kafkas Harekâtının bütün safhalarına iştirak etti. Nitekim Kötek-Sarıkamış ileri harekâtındaki başarıları münasebetiyle Gümüş İmtiyaz Muharebe Madalyası aldı. Galatalı Şevket Bey, 11'inci Kolordu Kumandanlığı Vekâletindeki hüsn-i idaresi ve muharebelerdeki fedakârlıkları dolayısıyla ordu kumandanı Abdülkerim Paşa'nın (1872-1923) 7 Haziran 1916'da üç sene kıdem ilavesiyle miralaylığa (albay) terfi etti. Hatta Dersim Harekâtındaki fedakârlıkları sebebiyle Dâhiliye Nezareti önerisiyle 13 Haziran 1916'da üçüncü dereceden Mecidî nişan ile taltif edildi.

Galatalı Şevket Bey, Haziran 1916'da 13'üncü Fırka, 9'uncu Fırka ve 33'üncü Fırkadan ibaret birliklere kumanda etmek üzere Harran Cephesi Kumandanlığına tayin edildi ve Kafkas Harekâtında son ricat noktasına (Uluşiran) kadar kaldı. Ağustosun ortasına doğru ise 9'uncu Fırka Kumandanlığıyla vazifelendirilse de bir gün sonra, 15 Ağustos 1916'da, Musul'da bulunan kıtalara kumanda etmek üzere Musul Grubu Kumandanı tayin edildi ve Musul'a hareket etti. Bu vazifede iken 4'üncü Piyade Fırkası ile İran'da Sakız civarında bulunan Piyade 37'nci ve bir Süvari Alayı da maiyetinde bulunmaktaydı; hatta Musul Menatıkı (mıntıklar) Menzilleri de emrine bırakılmıştı. Yaklaşık altı ay sonra (Şubat 1917) Bağdat'ın güneyinde İmam Mehdi civarında toplanacak kolordunun kumandasını üstlenerek İngilizlere taarruz etmek üzere hareket ettirildi ancak kolordu oluşturulamadığından ve muharebe de şiddetlendiğinden Kut'tan itibaren kuzeydeki kıtalara idare etmek üzere teşekkül eden Şevket Bey namındaki gruba kumandan oldu. Bir ay kadar burada kaldıktan sonra güneyde kendisine vazife kalmadığından tekrar Musul Grubu Kumandanlığına avdet etti. 11 Mart 1917'de Bağdat'ın düşmesi akabinde 23 Mart'ta 18'inci Kolordu Kumandanlığına tayin edildi. Bu kolordu ile İstablat (Samarra civarında) ve Sündiye muharebelerine (Nisan 1917) iştirak etti. Akabinde de Haziran 1917'de İstanbul'a geldi. İstanbul'a gelişi sonrasında 28 Temmuz 1917'de 19'uncu Kolordu Kumandanlığına getirildi. 8 Ağustos 1917'de ise Gümüş İmtiyaz Muharebe Madalyası ile; 1916 ve 1917 muharebelerindeki gayretleri sebebiyle de Harp Madalyası ile taltif edildi. 1917 senesi eylül ayının başında harp tecrübelerini görmek üzere Avusturya ve Almanya ordularındaki ilerlemeleri anlamak ve Alman kolordu kumandanlarının katıldığı Sedan'daki büyük kurslara katılmak üzere Avrupa'ya gitti. Yirmi günü Avusturya'da olmak üzere iki ay kadar bu vazifede bulunarak kurslara iştirak etti. Avrupa'dan İstanbul'a döndükten sonra 8 Kasım 1917'de 17'nci Kolordu Kumandanlığına, bir hafta sonra Çanakkale Müstahkem Mevkii Kumandanlığına, 27 Kasım'da da 1'inci Kafkas Kolordusu Kumandanlığına tayin edildi. Ancak bu görevine başlamadan 28 Ocak 1918'de becayişle 2'nci Kolordu Kumandanlığına getirilerek ilgili kolordu merkezi Silvan'a gitti. Burada dört-beş ay kaldıktan sonra kolordunun bir fırkasının 4'üncü Kolordu emrine verilmesi diğer fırkasının da Filistin'e hareketi üzerine karargâhıyla birlikte Filistin'de Yıldırım Ordu Grubu emrine girdi. Şam'da doğrudan doğruya 22'nci Kolordunun Sol cenahında teşekkül edecek olan kolorduyu teşkil için 7'nci Orduya hareket için emir aldı. Ancak hareket etmekte iken Dar'a'da ikinci bir emirle 4'üncü Ordu emrinde oluşturulacak olan ve mintikası Şam(dâhil)-

Tebük'e kadar devam eden 2'nci Kolordu Kumandanlığına tayin edildi ve 30 Ekim 1918 tarihli Mondros Mütarekesi imza edilene kadar bu vazifede kaldı. Mütarekenin akabinde Mütareke hükümlerine göre ordunun terhisî söz konusu olduğundan İstanbul'a geldi.

Cihan Harbi mağlubiyetinin bir neticesi olarak 30 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesi'ni imza etmek durumunda kalan ancak bu Mütarekenin milletin geleceği için tehdit olduğu düşüncesinde olan İttihatçılar, Mütarekenin hemen akabinde millî teşkilatlar teşkili içerisinde oldular. Bunlardan biri, İttihat ve Terakki liderlerinden Talat Paşa'nın talimatları doğrultusunda Kara Kemal'in (1875-1926) öncülüğünde teşekkül eden, Kara Kemal ve Kara Vasıf'ın (1880-1931) lakaplarına atfen Karakol olarak adlandırılan cemiyettir. 1918'in kasım ayında teşkil olunan Karakol Cemiyetinin Heyet-i Merkeziyesinde Galatalı Şevket Bey de yer almaktadır. İhsan İdikut'un, Şevket Bey'in verdiği bilgiler ışığında ortaya çıkardığı Türk Lavrensleri unvanlı eserine bakılırsa Karakol Cemiyetinin kurucusu Galatalı Şevket Bey'dir. Hasene Ilgaz'ın Karakol Cemiyeti hakkındaki anlatımından anlaşıldığı üzere Karadeniz Boğazı Müstahkem Kumandanı Emin Paşa (Koral, 1881-1959) ve işgal İstanbul'unda bulunan kıtalar, Karakol liderleri Galatalı Şevket Bey'in elindedir. Bu durum Şevket Bey ve arkadaşlarının İstanbul'da ciddi bir güç olduklarını göstermektedir. Karakol Cemiyetinin önemli isimlerinden Galatalı Şevket Bey'in müstear adı "İsa"dır.

Galatalı Şevket Bey, bir yandan Karakol Cemiyeti mensubu olarak faaliyetlerini yürütürken resmî olarak da 12 Ocak 1919'da Bahr-i Sefid (Akdeniz) Müstahkem Mevkii Kumandanlığına tayin edildi. Mütareke hükümleri uyarınca Boğazların silahsızlandırılması istenince İtilaf kuvvetlerinin bu talebi doğrultusunda Çanakkale Müstahkem Mevkii Kumandanlığı ve kıtaları İstanbul'a taşındı. Nazım Paşa'nın Harbiye Nazırlığı döneminde tevkif edilen Şevket Bey, Temmuz 1919 sonu itibarıyla kısa süre de olsa bir müddet Bekir Ağa Bölüğünde kaldı. Daha sonra serbest bırakılıp mesleğine iade edilen Şevket Bey, 13 Ağustos 1919'da İstanbul Muhafızlığına tayin edildi. 20 Ağustos'ta ise 25'inci Kolordu Kumandanlığı vazifesi de ilaveten kendisine verildi.

Galatalı Şevket Bey, Mersinli Cemal Paşa'nın (1875-1941) Harbiye Nazırlığı döneminde, 13 Ekim 1919'da ise Bahr-i Sefid Boğazı Muhafızlığına tayin edildi ve vazifesine başlaması istendi. Aslında tam bu dönemde Heyet-i Temsiliye tarafından 22'nci Kolordu Kumandanlığıyla vazifelendirilmişti; fakat Cemal Paşa'nın, "İstanbul'da yalnız yapamayacağından bahisle bu tayine itiraz etmesi üzerine" Şevket Bey'in İstanbul'da olması münasip görüldü. Harbiye Nezareti ile Heyet-i Temsiliye arasındaki irtibat Şevket Bey aracılığıyla sağlandı. Bir yandan resmî vazifesini devam ettirirken bir yandan da Karakol Cemiyeti mensubu olarak faaliyetlerini sürdürdü. Millî bilincin uyanık tutulmasını sağlamak gayesiyle toplumun her tabakasıyla temas hâlinde olunması kararı üzere Şevket Bey gazetecilerle irtibat kurmakla vazifelendirildi. Şevket Bey gazetecilerle özellikle de Süleyman Nazif'le (1870-1927) diyalog halinde olarak Türk matbuatında işgallere karşı yazılar yazılmasına gayret etti. Şevket Bey ve Karakol Cemiyeti, İstanbul'daki mitinglerde de aktif rol oynadı. Örneğin 13 Ocak 1920'de Sultanahmet Mitinginde konuşanlardan biri Nakiye Hanım (Elgün, 1882-1954) idi ve Nakiye Hanım, Üsküdar Fevziye Lisesinin müdiresi ve Şevket Bey'e bağlı direniş gruplarıyla birlikte hareket etmekteydi.

Karakol liderlerinden ve Bahr-i Sefid Müstahkem Mevkii Kumandanı Galatalı Şevket Bey'in katkı sağladığı önemli bir icraat Akbaş cephaneliğine baskın yapılması ve buradaki cephanenin Anadolu'ya aktarılmasıdır. Nitekim Köprülü Hamdi Bey (1886-1920) ve milis kuvvetleri, Gelibolu'daki Akbaş Cephaneliği'ne bir baskın planlandılar. 14'üncü Kolordu Kumandan Vekili Kazım Bey (Özalp, 1882-1968), Galatalı Şevket Bey'e bir telgraf çekerek Şevket Bey'den bu iş için bir motor talebinde bulundu. Şevket Bey, Kazım Bey'in talebini yerine getirerek emirlerine Bolayır motorunu

tahsis etti ve nihayetinde Köprülü Hamdi Bey ve Dramalı Rıza Bey (1890?-1920) gibi isimlerin öncülüğünde milis kuvvetleri 26/27 Ocak 1920'de baskını gerçekleştirerek ele geçirilen silah, cephane ve haberleşme araçlarını millî kuvvetlere aktarmayı başardılar.

16 Mart 1920'de İstanbul resmî olarak İtilaf devletleri tarafından işgal edildikten sonra Meclis-i Mebusan kapatılarak pek çok mebus tevkif edildi. Tevkif edilenler arasında Karakol liderlerinden Kara Vasıf, Miralay Galatalı Şevket ve Millî Kongre lideri Göz Dr. Esat Paşa (Işık, 1864-1936) gibi isimler bulunmaktadır. Aslında Galatalı Şevket Bey, İstanbul'un işgali akabinde emin olarak gördüğü bir yerde gizlenmiş, Anadolu'ya geçme planları yapmaktaydı. Ancak bir akşam tanınmayacağını umarak gizlendiği yere doğru giderken fark edilip tevkif edilmişti. Tevkif edilen Şevket Bey, hem siyasî yönü yani Millî Mücadele taraftarlığı hem de Hıristiyan kırımı ile suçlandı. İstanbul'un işgali akabinde tevkif edilen şahıslar, 18 Mart 1920'de Benbow gemisiyle İstanbul'dan alınıp 22 Mart'ta Malta'ya ulaştırıldılar.

Galatalı Şevket Bey, 22 Mart 1920 tarihinden 25 Ekim 1921 tarihine kadar Malta'da sürgün hayatı yaşadı. Malta'daki sürgünler peyderpey serbest bırakıldılar; ancak Galatalı Şevket ve Kara Vasıf gibi isimler Malta Başkumandanlığı tarafından askerî sakınca görülen kimseler olarak değerlendirildikleri için serbest bırakılmayıp İngilizler ile Anadolu arasında imzalanan esir değişimi antlaşmasına değin tutuldular; ancak son katile ile Anadolu'ya gelebildiler. Kafile 25 Ekim 1921'de Chrysanthemum ve Montenol gemileriyle Malta'dan hareket etti ve 31 Ekim'de İnebolu'ya ulaştı. Montenol gemisi ile İnebolu'ya gelenler arasında Galatalı Şevket Bey de bulunmaktaydı. Nihayetinde 1 Kasım'da esir değiş-tokuşu gerçekleşti ve Malta sürgünleri özgürlüklerine kavuştular.

Galatalı Şevket Bey'in, Malta'dan dönüşü sonrasında hangi vazifeleri üstlendiği hakkında kat'î bir bilgi mevcut değildir. Millî Savunma Bakanlığı Arşivi'nden temin edilen askerî safahatına dair evrak içerisinde de Malta dönüşü sonrasında yönelik herhangi bir bilgi mevcut değildir. Vakit gazetesindeki bir haberde, Şevket Bey'in Bolu ve havalisinde toplanan 6'ncı Kolordu Kumandanlığına tayin edildiği bilgisi yer almaktadır. 19 Şubat 1922'de emeklilik talebinde bulunması, 10 Ekim 1922'de de emekli edilmesi de Şevket Bey'in Malta'dan dönüşü sonrasında herhangi bir görev üstlenmediğini göstermektedir.

Şevket Bey'in 30 Eylül 1922'de yazdığı hâl tercümesine göre aile efradı; validesi Hasibe Hanım ve iki kız kardeşinden mürekkeptir. Aile adresi ise Maçka'da Vişnezade Camii karşısında Hasan Efendi hanesidir. 10 Ekim 1922 tarihinde emekliye sevk edilen Şevket Bey'in 1928'de doldurduğu Tercüme-i Hâl Kâğıdında, annesi Hasibe Hanım'ın hayatta olup İzmir Gündoğdu'da Gayret Sokağı numara 9'da oturduğu belirtilmekte ve "oğlunun eline baktığı" ifade edilmektedir. Buradan, Şevket Bey'in sonraki senelerde bir müddet İzmir'de ikamet ettiği anlaşılmakta, emeklilik sonrası ise komisyonculukla meşgul olmaya çalıştığı görülmektedir. Nitekim Tercüme-i Hâl Kâğıdında "Beş sene evveline kadar ömrüm kıt'a idaresi ve harple geçti. Beş seneden beri de komisyonculukta ilerlemeye çalışıyorum" denilmektedir.

Galatalı Şevket Bey, hayatının son yıllarına kadar hiç evlenmedi. Aslında yüzbaşı iken Şekibe Ali Hanımla (Galatalı, 1890-1965) evlenmek istemiş ancak kızın ailesi, "subayların uzun süre evlerinden uzak kalmaları, cephelerde savaşmaları ve bazen de şehit olmaları nedeniyle eşlerinin dul kala"bileceği gibi endişeler öne sürerek bu evliliğe karşı çıkmıştı. Ailesinin endişelerini dikkate alan Şekibe Hanım da evlilik talebini geri çevirmişti. Ancak Şekibe Hanım da hiç evlilik yapmamıştı. Yıllar sonra Kadıköy vapurunda karşılaştıklarında yeniden görüşmeye başladılar ve nihayetinde Galatalı Şevket Bey, İstanbul Üniversitesi'nden diploma alan ilk kadın olan Şekibe Ali Hanım'la evlendi. Kısa süre de olsa mutlu bir evlilik yaşadı. Şevket Bey 5 Şubat 1956 tarihinde de İstanbul'da vefat etti. Cenazesi 6 Şubat'ta

İstanbul'da Eski Kozlu Mezarlığına defnedildi.

Hasan Ali POLAT

KAYNAKÇA

Arşiv Belgeleri

Millî Savunma Bakanlığı, Arşiv ve Askerî Tarih Başkanlığı Arşivi Belgeleri (MSB. AATB) 16.02.2021: Sayı: E-36511188-595.04.88243.

Marmara Üniversitesi Taha Toros Arşivi (TTA): 1512723006; 1637032019; 1637034019; 1637036019; 1637040019; 1637051019; 1637053019; 1637054019; 1637055019; 1637056019; 1637059019; 1637060019.

T.C. Devlet Arşivleri Başkanlığı, Osmanlı Arşivi (BOA)

Bâbîli Evrak Odası Belgeleri (BOA. BEO): 3645/273302; 4501/337541; 4587/344012; 4595/344585.

İradeler-Dosya Usulü İradeler Tasnifi (BOA., İ. DÜİT): 152/21; 156/1; 156/31; 158/104; 159/28; 159/32; 159/65; 160/29.

Gazete ve Dergiler

“İstanbul'da Neler Oluyor”, **İrade-i Milliye**, 22 Mart 1336/1920, Nu: 32, s. 2.

“Taarruza Geçeyeceğimize Söz Vermeli İmişiz”, **Vakit**, 14 Kânunuevvel 1337/1921, Nu: 1441, s. 1.

“Tevcîhât”, **Takvim-i Vekayi**, 17 Ağustos 1335/1919, Nu: 3625, s. 1.

“Tevcîhât”, **Takvim-i Vekayi**, 18 Teşrinievvel 1335/18 Ekim 1919; Nu: 3674, s. 1.

“Tevcîhât”, **Takvim-i Vekayi**, 5 Mayıs 1336/1920, Nu: 3845, s. 1.

“Vefat”, **Cumhuriyet**, 5 Şubat 1956, s. 2.

Askeri Tarih Belgeleri Dergisi (ATBD): S. 145, Temmuz 2019; S. 146, Ocak 2020.

Kitap ve Makaleler

AYDIN, Mesut, **Millî Mücadele Dönemi'nde TBMM Hükümeti Tarafından İstanbul'da Kurulan Gizli Gruplar ve Faaliyetleri**, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1992.

BALKAN SAVAŞI'NA Katılan Komutanların Yaşam Öyküleri, Genelkurmay Basımevi, Ankara 2004.

CAN, Fahri, “Karakol Cemiyeti Nasıl Kurulmuştu?”, **Yakın Tarihimiz**, S. 48, 1963, ss. 257-260.

CRİSS, Bilge, **İşgal Altında İstanbul 1920-1923**, çev. Ahmet Kaçmaz, İletişim Yayınları, İstanbul 2020.

ÇAKMAK, Fevzi, **Birinci Dünya Savaşı'nda Doğu Cephesi Harekâtı -1935 Yılında Harp Akademisinde Verilen Konferanslar-**, yay. haz. Ahmet Tetik, Sema Kiper, Ayşe Seven, Serdar Demirtaş, Genelkurmay Basımevi, Ankara 2005.

ERTÜRK, Hüsametdin, **İki Devrin Perde Arkası**, haz. Samih Nafiz Tansu, İlgi Kültür Sanat Yayınları, İstanbul 2016.

GİRAY, Muharrem, “İşgal İstanbul'unda Gizli Bir Teşkilat: Karakol Cemiyeti”, **Yakın Tarihimiz**, S. 11, 1962, ss.

345-347.

GÖRGÜLÜ, İsmet, **On Yıllık Harbin Kadrosu 1912-1922**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1993.

HİÇYILMAZ, Ergun, **Türk Devrimi'nde Bir Gizli Örgüt Karakol**, Destek Yayınevi, İstanbul 2012.

HİMMETOĞLU, Hüsnü, **Kurtuluş Savaşında İstanbul ve Yardımları**, C. I. Ülkü Matbaası, İstanbul 1975.

ILGAZ, Hasene, "Milli Mücadelede Varlığı Gizli Kalan Bir Cemiyet: Kara-Kol Cemiyeti", **Tarih ve Edebiyat Mecmuası**, S. 193, 1981, ss. 10-20.

İDİKUT, İhsan, **Türk Lavrensleri**, Öztürk Matbaası, İstanbul 1953.

İLDEN, Köprülü Şerif, **Sarıkamış**, yay. haz. Sami Önal, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul 2018.

KARABEKİR, Kazım, **Günlükler (1906-1948)**, C. I. Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2009.

ÖZALP, Kazım, **Millî Mücadele**, C. I. Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1985.

POLAT, Hasan Ali, AKANDERE, Osman, "Karakol Cemiyeti Liderlerinden Galatalı Şevket Bey'in Hayatı ve Millî Mücadele'deki Hizmetleri", **Tarih İncelemeleri Dergisi**, C 36, S 2, 2021, s.643-673.

ŞİMŞİR, Bilal N., **Malta Sürgünleri**, Bilgi Yayınevi, İstanbul 1985.

TEVETOĞLU, Fethî, **Millî Mücadele Yıllarındaki Kuruluşlar**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2020.

TOROS, Taha, "İstanbul Üniversitesi'nden Diploma Alan İlk Kız: Şekibe Ali", **Tarih ve Toplum**, S. 158, 1998, ss. 17-19.

TUNAYA, Tarık Zafer, **Türkiye'de Siyasi Partiler 1859-1952**, Arba Yayınları, İstanbul 1952.

TÜRKMEN, Zekeriya, **Mütareke Döneminde Ordunun Durumu ve Yeniden Yapılanması (1918-1920)**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2001.

YALMAN, Ahmed Emin, **Yakın Tarihte Gördüklerim ve Geçirdiklerim**, C. I. yay. haz. Erol Şadi Erdinç, Pera Turizm ve Ticaret A.Ş. Yayıncılık, İstanbul 1997.

YEGHIAYAN, Vartkes, **Malta Belgeleri, İngiltere Dışişleri Bakanlığı "Türk Savaş Suçluları" Dosyası**, Belge Yayınları, İstanbul 2007.

21/11/2024 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/galatali-sevket-bey-1881-1956/?pdf=6151> adresinden erişilmiştir